

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Aleše Novotného a přísedících Ing. Dobromily Hronové a Ing. Elišky Vránové v hlavním líčení dne 5. května 2023,

takto:

Obžalovaný

M.L.,

nar. XXXXX ve XXXXX, nezaměstnaný, trvale bytem XXXXX, naposledy bytem XXXXX, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody v jiné trestní věci ve Věznici XXXXX,

je vinen, že

dne 27. 4. 2019 v době od 13:45 do 13:52 hodin v katastrálním území obce Kubšice, okres Znojmo, na polní cestě vlevo od křižovatky s pozemní komunikací III. třídy č. 40014 ve směru Jezeřany-Maršovice / Miroslav ve vzdálenosti asi 100 m od severního okraje obce Kubšice, s úmyslem pohlavního uspokojení, fyzicky napadl nezletilou XXXXX, nar. XXXXX, jedoucí na jízdním kole tak, že vystoupil z dosud nezjištěného osobního motorového vozidla tmavé barvy a nezjištěné registrační značky, levou rukou jí sáhl přes oblečení na prsa, na obličej jí přitiskl červený hadr a strčil do ní, v důsledku čehož spadla z kola a následně ji na travnatém porostu polní cesty začal osahávat přes oděv v rozkroku, ale protože nezletilá volala o pomoc, odstrkovala jej rukama a rukou jej praštila do rozkroku, svého jednání zanechal, nastoupil do auta a odjel,

tedy

jiného násilím donutil k pohlavnímu styku a uvedený čin spáchal na dítěti mladším patnácti let,

tím spáchal

zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku,

a odsuzuje se

za tento zločin a sbíhající se dvojnásobný přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, kterým byl uznán vinným trestním příkazem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 25. 2. 2022, sp. zn. 2 T 5/2022,

podle § 185 odst. 3 trestního zákoníku a § 43 odst. 2 trestního zákoníku za užití § 58 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání

2 (dvou) roků a 9 (devíti) měsíců.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku se pro výkon trestu zařazuje **do věznice s ostrahou.**

Podle § 67 odst. 1 trestního zákoníku a § 68 odst. 1, 2 trestního zákoníku k peněžitému trestu ve výměře **80 (osmdesát) denních sazeb po 250 (dvě stě padesáti) Kč**, tedy v celkové výměře **20.000 (dvacet tisíc) Kč.**

Současně se zrušuje výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Břeclavi ze dne 25. 2. 2022, sp. zn. 2 T 5/2022, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 99 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 4 trestního zákoníku se obžalovanému ukládá ochranné opatření, a to ochranné léčení sexuologické v ústavní formě.

Odůvodnění:

A/ Skutková zjištění

1. Na obžalovaného byla dne 23. 3. 2023 podána obžaloba státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Brně, sp. zn. 1 KZV 7/2022, pro zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že dne 27. 4. 2019 v době od 13:45 do 13:52 hodin v katastrálním území obce Kubšice, okres Znojmo, na polní cestě vlevo od křižovatky s pozemní komunikací III. třídy č. 40014 ve směru Jezeřany-Maršovice / Miroslav ve vzdálenosti asi 100 m od severního okraje obce Kubšice, s úmyslem pohlavního uspokojení, fyzicky napadl nezletilou XXXXX, narozenou XXXXX, jedoucí na jízdním kole tak, že vystoupil z dosud nezjištěného osobního motorového vozidla tmavé barvy a nezjištěné registrační značky, levou rukou jí sáhl přes oblečení na prsa, na obličej jí přitiskl červený hadr a strčil do ní, v důsledku čehož spadla z kola a následně ji na travnatém porostu polní cesty začal osahávat přes oděv v

Shodu s prvopisem potvrzuje: Martina Střechová

rozkroku, ale protože nezletilá volala o pomoc, odstrkovala jej rukama a rukou jej praštila do rozkroku, svého jednání zanechal, nastoupil do auta a odjel.

2. V hlavním líčení dne 19. 4. 2023 obžalovaný po zákonném poučení ve smyslu ustanovení § 206c trestního řádu prohlásil, že je vinný spácháním uvedeného skutku a souhlasí nejen s jeho popisem, ale i s právní kvalifikací tohoto skutku uvedenou v obžalobě, tedy jako zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku. V návaznosti na toto prohlášení viny soud podle § 206c odst. 4 trestního řádu rozhodl o tom, že toto prohlášení viny přijímá. Podle § 206c odst. 6 trestního řádu proto soud dokazování v rozsahu, ve kterém obžalovaný prohlásil vinu neprováděl, když má takto za prokázaný skutkový stav uvedený ve výroku rozsudku (odpovídající i důkazům shromážděným ve spisovém materiálu – viz zákonná podmínka přijetí prohlášení viny), a toto bylo provedeno toliko ve vztahu k okolnostem souvisejícím se zdravotním stavem obžalovaného, které mohly mít vliv na otázku trestní odpovědnosti (příčetnosti pachatele a tím teoreticky otázku právní kvalifikace) a zejména trestu a ochranného opatření.
3. Soud nad rámec výše uvedeného již zde považuje za nutné z procesního hlediska zmínit, že obžaloba, které byla na obžalovaného podána (doručena soudu) dne 23. 3. 2023, navazuje na předchozí návrh na schválení dohody o vině a trestu ze dne 2. 8. 2022 (doručený soudu dne 3. 8. 2022, viz č. l. 361-362), který ale soud neakceptoval, když dne 15. 8. 2022 rozhodl o jeho odmítnutí (č. l. 363-365). Toto rozhodnutí pak nabylo právní moci ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. To 48/2022 ze dne 11. 10. 2022, kterým byla zamítnuta stížnost státní zástupkyně (č. l. 374-375). Důvodem daného postupu byl právě zdravotní (psychický) stav obžalovaného, který v původním řízení nebyl dostatečně objasněn. Obžalovaný pak i v rámci hlavního líčení projevil zájem o sjednání dohody o vině a trestu, kdy ovšem nedošlo k dohodě o možné výměře trestu odnětí svobody (obžalovaný nechtěl akceptovat navržený nepodmíněný trest odnětí svobody) a dohoda tak sjednána nebyla.

B/ Právní kvalifikace

4. Na základě přijatého prohlášení viny bylo prokázáno, že obžalovaný se dopustil trestného jednání tak, jak je podrobně uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.
5. S ohledem na skutečnost, že obžalovaný ve vztahu k tomuto skutku prohlásil svou vinu a uvedl, že souhlasí s právní kvalifikací uvedenou v obžalobě, kdy soud toto prohlášení viny přijal, bylo by možné v této fázi pouze konstatovat, že použitá právní kvalifikace, tedy zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku, je plně v souladu se skutkovým stavem prokázaným v rámci prohlášení viny (a soudem zjištěným i pro účely rozhodnutí o přijetí tohoto prohlášení).
6. Soud však, i s ohledem na fakticky provedené dokazování k osobě obžalovaného, k jeho zdravotnímu stavu, považuje za nutné se těmito okolnostmi zabývat podrobněji i v rámci tohoto odůvodnění.
7. Trestné jednání obžalovaného tak spočívalo v tom, že době a na místě podrobně popsáném ve výroku rozsudku, přes vážně míněný odpor a nesouhlas poškozené nezletilé (mladší patnácti let), tuto nutil za použití fyzické síly (násilím) proti její vůli minimálně, za účelem vlastního sexuálního uspokojení, ke strpění jednání (osahávání v rozkroku), které vykazuje znaky pohlavního styku.
8. Toto jednání, osahávání, je totiž nutno považovat za (vlastní) pohlavní styk, kdy za tento je v současné době považováno široké rozpětí aktivit od soulože, po osahávání pohlavních orgánů (genitálií), ale i erotická masáž, stimulace prsou apod. Nejedná se ale, vzhledem k nižší aktivitě a intenzitě, o znak soulože či jiného pohlavního styku provedeného způsobem srovnatelným se souloží (tedy zákonné znaky kvalifikované skutkové podstaty dle § 185 odst. 2 písm. a/ trestního zákoníku). Samotné osahávání genitálií (rozkroku) je tak třeba považovat pouze za ostatní (méně závažné) formy pohlavního styku.

9. Za násilí se obecně považuje použití fyzické síly ze strany pachatele za účelem překonání nebo zamezení kladeného či předpokládaného odporu napadeného (poškozené). V daném případě je tak nutno vnímat minimálně jednání spočívající ve sražení poškozené z kola a držení hadru na jejím obličeji.
10. Skutečnost, že v případě poškozené se jednalo o osobu mladší patnácti let, mimo reálného stavu, je formálně kryta i prohlášením viny obžalovaného, kdy ovšem sama skutečnost, že se zjevně jednalo o osobu nízkého věku (mladší dítě), je evidentní i z její fyziognomie (vzhledu, fyzické vyspělosti) a obžalovanému tak musela být, při jeho jinak zachovalých rozumových schopnostech (i přes uplatněnou obhajobu) zřejmá.
11. Následkem vzniklým v přímé příčinné souvislosti s popsáním trestným jednáním obžalovaného jsou, mimo vlastního jednání (sexuální aktivita bez souhlasu poškozené), dopady do psychiky nezletilé poškozené v důsledku jednání obžalovaného, který ji nepatřičně vystavil sexuálnímu kontaktu, popsané zejména ve výpovědích rodičů poškozené (obava z okolí, nechodila sama ven apod.).
12. Obžalovaný svým jednáním porušil zájem společnosti na svobodném rozhodování člověka o svém pohlavním životě, který je objektem daného trestného činu, kdy i s ohledem na rozsah trestně právní ochrany (možné sankce), je zřejmé, že se jedná o prioritně chráněný zájem.
13. Soud se dále zabýval, vedle naplnění znaků objektu a objektivní stránky (jednání, následek, příčinná souvislost) i tím, zda byly splněny podmínky dalšího z obligatorních formálních znaků trestného činu, tedy podmínky subjektu, jimiž se rozumí věk a přičetnost pachatele. Provedeným dokazováním soud zjistil, že obžalovaný byl v době spáchání trestného jednání zletilý, tedy naplnil podmínku ustanovení § 25 trestního zákoníku. Ustanovení § 26 trestního zákoníku pak vyžaduje, aby pachatel v době spáchání trestného činu byl schopen rozpoznat jeho protiprávnost a svoje jednání ovládat.
14. K posouzení otázky osobnosti obžalovaného a jeho duševního stavu (přičetnosti) byl v přípravném řízení (po vrácení věci k došetření, neschválení dohody o vině a trestu) zpracován znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie MUDr. Petry Sejblové (č. l. 385-397). Ze závěrů tohoto znaleckého posudku bylo prokázáno, že obžalovaný netrpí, a v době spáchání projednávané věci ani netrpěl, duševní chorobou (psychózou) v užším slova smyslu. Obžalovaný však v minulosti trpěl a nadále trpí poruchou sexuální preference typu exhibicionismu. Exhibicionismus je porucha sexuální preference, která patří do skupiny sexuálních deviací v tzv. aktivitě, kdy charakteristickým rysem je nekontaktní či kontaktní sexuálně agresivní chování. Někteří exhibicionisté mohou projevovat i snahu o sexuální fyzický kontakt např. pronásledováním, chycením oběti, event. i osaháváním na intimních místech, což je chování typické pro tušery či patologické sexuální agresory, což jsou příbuzné sexuální deviace v aktivitě se společensky závažnějším chováním. Obžalovaný v době spáchání činu mohl plně rozpoznat protiprávnost (škodlivost pro společnost) svého jednání. Jeho schopnost své jednání ovládat byla podstatně snížena v důsledku poruchy sexuální preference (sexuální deviace dle dřívější nomenklatury), kdy se ovšem nejednalo o úplné vymizení. Jeho intelekt je hraniční úrovně. Jeho osobnost je velmi nezralá, dominují u něj rysy lehkovážnosti, nezodpovědnosti a emoční lability. Uvedené prvky osobnosti obžalovaného zapříčinily nedodržování režimu jím užívané medikace, v důsledku čehož došlo k opakovaným recidivám parafilního chování. Změnu přístupu k dodržování léčebných pravidel u něj může ovlivnit jen komplexní systematická psychoterapie, která je dostupná pouze v ústavní formě sexuologického ochranného léčení. Zde dále poukázala na to, že usnesením Městského soudu v Brně ze dne 27. 10. 2022 č. j. 6 Nt 51/2013-319 bylo obžalovanému uložené ochranné léčení sexuologické v ambulantní formě přeměněno na formu ústavní, přičemž uvedené ochranné léčení sexuologické v ústavní formě obžalovaný zahájí po výkonu trestu odnětí svobody (pravděpodobně v září 2023). V tomto směru se tedy ztotožňuje s indikací již uloženého ochranného léčení sexuologického v ústavní formě, přičemž uvedla, že riziko

recidivy parafilního chování obžalovaného je bez absolvování dalšího ústavního sexuologického ochranného léčení z prognostického hlediska vysoké. U obžalovaného jinak nebyla zjištěna závislost na návykových látkách, v době činu těmito ovlivněn nebyl. Je schopen chápat smysl trestního řízení.

15. Pro úplnost je nutno zmínit, že obžalovaný se znaleckému zkoumání jistým způsobem vyhýbal (nedostavil se s problematickou omluvou), kdy v průběhu explorace fakticky trestné jednání popíral a své předchozí doznání označil za účelové ve snaze dosáhnout dohody o vině a trestu, a tedy trestu odnětí svobody bez jeho přímého výkonu (viz č. l. 394).
16. V hlavním líčení dne 28. 4. 2023 znalkyně MUDr. Petra Sejblová na svých závěrech setrvala, kdy dále doplnila, jakým způsobem zkoumala obžalovaného, a to i z hlediska možných závěrů, kdy prakticky zásadní jsou vlastní údaje poškozeného v kombinaci se známými objektivními důkazy, tedy zdravotní dokumentací či případným (soudním) spisovým materiálem. K předchozímu znaleckému posudku MUDr. Zvěřiny, který v posudku z roku 2021 vylučoval kontakt obžalovaného s jeho „obětmi“, tak vysvětlila, že pokud znalec nedostane dostatečně validní informace („o něčem neví“), tak to nemůže ani hodnotit a jeho závěry pak nemusejí být přesné. O onom předchozím napadení (nyní projednávaném skutku) tento znalec a ani ošetřující lékařka obžalovaného v dané době nevěděli. Údaje obžalovaného, kterého sama zkoumala opakovaně již v dřívější době (v posledních cca deseti letech), přitom byly místy velmi proměnlivé a tedy nevalidní. Samotné přístrojové (PPG) vyšetření nemá dostatečnou vypovídací hodnotu, kdy je běžné, že exhibicionista reaguje pozitivně i na podněty se závažnou agresí úplně stejně jako např. patologicky sexuální agresor, který přímo přepadává a znásilňuje. Stejně tak je problematická kontrola dodržování ochranného léčení (v ambulantní formě) z hlediska kontroly aplikace léků tlumících sexuální aktivitu. Pokud pacient léky neužívá a nasadí je až krátce (cca 3 dny) před dlouhodobě známou kontrolou s odběrem krve na hladinu testosteronu, tak výsledky jsou tímto zásadně ovlivněny, když fakticky je zjišťována pouze momentální hladina testosteronu v den vyšetření a nelze tak zjistit dlouhodobější údaje (průběh aplikace léků od poslední kontroly). Jediná přezkoumatelná forma je tak aplikace léků (depotních injekcí) v lékařském zařízení. V případě obžalovaného a geneze průběhu jeho ochranného léčení, včetně příslušných změn jeho forem, zvažovala i návrh na umístění do zabezpečovací detence, když je zjevné, že dosavadní formy selhávaly, ale právě to, že k recidivě v roce 2020 a 2021 došlo opět tím klasickým exhibicionistickým způsobem bez kontaktní sexuální agrese, ji vedlo k tomu, že se přiklonila k ústavní formě ochranného léčení. Zdali ovšem toto ochranné léčení bude mít efekt či nikoliv (tedy zdali bude obžalovaný následně spolupracovat), to nikdo nedokáže předpovědět. Na druhou stranu osobnost obžalovaného od doby prvního ochranného léčení přece jen o pár roků vyzrála, takže jistá naděje tu je, zejména v případě aplikací depotních injekcí (se kterými v rámci posledního slova následně obžalovaný vyjádřil souhlas). Případný nepodmíněný trest odnětí svobody sice nebude mít vliv na samotnou parafili (sexuální deviaci), ale mohl by mít na obžalovaného poučný vliv v tom smyslu, že po spáchání recidivy následuje tvrdá sankce, kdy do budoucna by tak mohl mít toto spojeno, a pokud by dostal nějaké nutkání zase se někde obnažit, eventuálně někde někoho fyzicky omezit, tak by ho to mohlo zbrzdit, eventuálně zastavit. Charakter jeho osobnosti, tedy emoční labilita, nezodpovědnost atd., však u něj zůstane i nadále, když toto nelze významně ovlivnit.
17. Pro úplnost soud pouze zmiňuje, že závěry o sexuální deviaci – exhibicionismu pak korespondují s dalšími znaleckými posudky, které jsou obsahem spisového materiálu, kdy se zde nachází další tři znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie, které byly vypracovány v rámci jeho jiných trestních řízení (v souvislosti s opakovaným obnažováním obžalovaného na veřejnosti). Dva z těchto znaleckých posudků jsou z doby výrazně předcházející projednávané trestné činnosti (z let 2013 a 2014, č. l. 281-290, 295-309) a poslední znalecký posudek je ze dne 27. 10. 2021 (č. l. 319-321), kdy byl vypracovaný znalci doc. MUDr. Michalem Pohankou, Ph.D. a doc. MUDr. Jaroslavem Zvěřinou, CSc. v souvislosti s trestnou činností, ke které je nyní ukládán souhrnný trest, které se obžalovaný dopustil po spáchání nyní projednávané trestné činnosti. I tyto

znalci u obžalovaného shledali, že zřejmě trpí sexuální deviací – exhibicionismem, která měla ve vztahu k tehdy projednávané trestné činnosti (obnažování a masturbace na veřejnosti) za následek podstatné snížení ovládacích schopností obžalovaného.

18. Soud proto konstatoval, že ve vztahu k tomuto trestnému jednání nenastaly podmínky pro posouzení obžalovaného jako nepřičetného pachatele ve smyslu ustanovení § 26 trestního zákoníku a nenastaly ani podmínky pro závěr o stavu tzv. zmenšené přičetnosti, který si pachatel nepřivodil, a to ani z nedbalosti vlivem návykové látky, jak má na mysli ustanovení § 40 trestního zákoníku. V případě obžalovaného se ale jedná o pachatele se zmenšenou přičetností dle § 27 trestního zákoníku.
19. Na základě této části dokazování dospěl soud k závěru, že obžalovaný byl v době páchání trestného činu se zřetelem k svému věku i duševnímu stavu trestně odpovědným, neboť naplnil podmínky věku i přičetnosti, jež jsou znaky subjektu (pachatele) trestného činu. Obžalovaný byl schopen rozpoznat škodlivost svého jednání. S ohledem na jeho intelektové schopnosti, když nejsou žádné poznatky o jejich zásadním narušení, mu, i vzhledem k tomu, že byl opakovaně za obdobnou trestnou činnost stíhán (a odsouzen), bylo nepochybně známo, že se dopouští jednání škodlivého, když jeho rozumové schopnosti byly zjevně v dostatečné míře zachovalé a jedná se o skutečnosti obecně známé. Skutečnost, že jeho ovládací schopnosti byly podstatně sníženy, nevylučuje jeho trestní odpovědnost, kdy byla zohledněna v rámci ukládaného trestu.
20. Dalším formálním znakem každého trestného činu je pak jeho subjektivní stránka, která zahrnuje znaky, týkající se psychiky pachatele. Obligatorním znakem této subjektivní stránky je zavinění. Naplnění znaku zavinění je nezbytné z hlediska trestní odpovědnosti, která je v trestním právu konstruována jako odpovědnost subjektivní, tedy za zaviněné jednání. Zavinění je pak z pohledu právní teorie považováno za vnitřní psychický vztah pachatele k podstatným složkám trestného činu, zejména k jeho objektivní stránce, tedy jednání, následku a příčinné souvislosti mezi nimi, a k objektu. Zavinění v sobě obecně zahrnuje složku intelektuální, tedy vědění pachatele, vnímání pachatele, a dále složku volní, která zahrnuje chtění nebo srozumění, tedy rozhodnutí pachatele jednat určitým způsobem. Trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákoníku je pak konstruován jako trestný čin úmyslný (§ 13 odst. 2 trestního zákoníku). To znamená, že z hlediska znaků subjektivní stránky musí být splněny podmínky buď přímého úmyslu, jak vyžaduje § 15 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, nebo podmínky úmyslu nepřímého, jak vyžaduje § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku.
21. Při hodnocení zavinění opírá soud svoje závěry zejména o skutková zjištění, z nichž dovodil zejména závěr o aktivním jednání obžalovaného vůči poškozené (charakter a místo útoku, jeho intenzita apod.), jakož i další skutková zjištění, která se týkají osoby pachatele.
22. Při zachování intelektuální složky (vědomí protiprávnosti jednání) u obžalovaného má pro specifikaci zavinění jako přímého nebo nepřímého úmyslu pak význam charakter složky volní, tedy, jak je výše rozvedeno, chtění nebo srozumění pachatele, a to i s ohledem na kvalifikovanou skutkovou podstatu jeho jednání. Závěry o tom, že čin byl spáchán úmyslně, lze, mimo doznání obžalovaného (ale i v případě jeho absence), činit z okolností činu objektivní povahy. Tyto okolnosti soud hodnotil všechny v jejich souvislosti, když nelze přikládat zásadní význam jen některé z nich.
23. Obžalovaný, jako osoba opakovaně soudně trestaná za obdobnou trestnou činnost (sexuální delikty), si musel být s ohledem na minimálně běžné rozumové schopnosti a znalosti, navíc v jeho případě specificky zesílené předchozím trestním stíháním, vědom toho, že svým jednáním porušuje zákonem stanovené normy, kdy takovéto jednání vůči dětem (samozřejmě i nejen vůči nim) je nepřijatelné a takto jednat zjevně chtěl. Tedy zjevně chtěl, způsobem v trestním zákoně uvedeným, porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, což lze dovodit i z přijatého prohlášení viny či dále provedeného dokazování. Soud proto kvalifikoval zavinění obžalovaného s ohledem na výše uvedené, jako přímý úmysl ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

24. Vedle zavinění, jakožto obligatorního znaku subjektivní stránky trestného činu se soud zabýval i motivem, který je znakem fakultativním. Motiv, v psychologickém pojetí označovaný jako pohnutka, je v rovině trestněprávní chápán jako určitý podnět, který vedl pachatele ke spáchání trestného činu. Trestný čin, kterým byl obžalovaný uznán vinným, patří do kategorie tzv. sexuálních deliktů (Hlava III trestního zákoníku, Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti), kdy judikatura vychází z premisy, že k takovému jednání (pohlavnímu styku, zde i formou osahávání), dochází (výlučně) z důvodu ukájení pohlavního pudu. Po vyhodnocení všech důkazů souvisejících s vlastním trestným jednáním obžalovaného a jeho osobou (zejména znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie) dospěl soud k závěru, že motivem jeho parafilního jednání bylo právě uspokojení vlastního sexuálního pudu, zjevně nezdrženlivost (nezralost) v sexuální oblasti, při nezralé osobnosti.
25. Obžalovaný tak svým jednáním naplnil po objektivní i subjektivní stránce všechny formální znaky skutkové podstaty zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku.
26. Jednání obžalovaného je ve smyslu § 12 odst. 2 trestního zákoníku společensky škodlivé, přičemž v daném případě nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu, když toto jednání jednoznačně přesahuje spodní hranici typové škodlivosti příslušné skutkové podstaty, zejména s ohledem na význam dotčeného zájmu.

C/ Trest

27. Při úvaze o druhu a výši trestu hodnotil soud ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 trestního zákoníku kromě povahy a závažnosti spáchaného trestného činu i osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry obžalovaného, jeho dosavadní způsob života a možnosti jeho nápravy, dále přihlédl k chování pachatele po činu, a současně vzal v úvahu i účel trestu, jímž je i ochrana společnosti před pachateli trestných činů, snaha zabránit odsouzenému v dalším páchání trestné činnosti a vychovat jej k tomu, aby vedl řádný život a tím působit výchovně i na ostatní členy společnosti, tedy generální i individuální prevence.
28. Povaha a závažnost trestného činu jsou pak určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem. Z pohledu jednotlivých kritérií závažnosti trestného činu považuje soud jednání obžalovaného za velmi závažné, a to zejména charakterem jednání a způsobeným následkem.
29. V případě obžalovaného M.L. vzal soud v úvahu skutečnost, že tento je svobodný, otec tří nezletilých dětí, má středoškolské vzdělání (je vyučen automechanikem). V současné době je ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici XXXXX. Naposledy byl (sezónně) zaměstnán jako dělník u společnosti XXXXX Dle vlastních údajů je nemajetný, s příjmem v posledním zaměstnání cca 30.000 Kč čistého měsíčně. Z popisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob (č. l. 432) bylo prokázáno, že byl v minulosti opakovaně (5x) a to i již jako mladistvý soudně trestán (Okresní soud ve Znojmě – soud pro mládež sp. zn. 1Tm 23/2010), a to převážně pro trestnou činnost proti pořádku ve věcech veřejných, ale i pro majetkovou trestnou činnost. Přestože z hledisek ukládání trestu k části odsouzení již nelze přihlížet, nelze z hlediska hodnocení osoby obžalovaného přehlédnout, že byl celkem 4x pravomocně odsouzen pro trestný čin výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku, který spočíval v obnažování a masturbaci na veřejnosti. Nyní projednávané trestné činnosti se dopustil ve zkušební době podmíněného odsouzení z trestního příkazu Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 3T 38/2018 ze dne 4. 5. 2018. Poslední odsouzení je trestním příkazem Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 2T 5/2022 ze dne 25. 2. 2022 pro dvojnásobný přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, za skutky spáchané v říjnu 2020 a dubnu 2021, který nabyl právní moci dne 26. 5. 2022, kdy byl odsouzen mj. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 4 měsíců s podmíněným odkladem na dobu 30 měsíců. Nyní projednávaná trestná činnost je tak v souběhu s touto (z odsouzení Okresním soudem v Břeclavi sp. zn. 2T

5/2022). Dne 7. 3. 2023 pak bylo rozhodnuto o nařízení přímého výkonu tohoto trestu, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 18. 3. 2023 (viz připojený spis). Z opisu evidence přestupků (č. l. 433) vyplývá, že u něj nejsou evidovány žádné přestupky.

30. Soud proto v jeho případě hodnotil jako přitěžující okolnost ve smyslu § 42 písm. a), q) trestního zákoníku tu skutečnost, že obžalovaný spáchal trestný čin po předchozím uvážení (čemuž odpovídá cílená příprava, nachystání hadru apod.) a byl již pro trestný čin odsouzen, kdy navíc nyní projednávané trestné činnosti se dopustil v době podmíněného odsouzení. Skutečnost, že se trestného jednání dopustil ve vztahu k dítěti (osobě mladší osmnácti let, viz § 126 trestního zákoníku), což je jinak obecně přitěžující okolnost dle § 42 písm. h) trestního zákoníku, soud více nezohledňoval, když spáchání činu na dítěti mladším 15 let, je jedním ze zákonných znaků kvalifikované skutkové podstaty trestného činu, kterým byl obžalovaný uznán vinným. Jako okolnost polehčující je pak ve smyslu § 41 písm. l) trestního zákoníku jistým způsobem nutno vnímat skutečnost, že ke své trestné činnosti se doznal, kdy takto soud mimo vlastního prohlášení viny vnímá zejména jeho prvotní doznání, když jinak je zjevné (viz údaje ze znaleckého posudku), že následně svoje doznání účelově relativizoval. Jiné přitěžující či polehčující okolnosti soudem shledány nebyly. Jako specifickou („polehčující“) okolnost pak soud zohlednil zdravotní stav obžalovaného, tedy skutečnost, že daného jednání se dopustil ve stavu zmenšené přičetnosti, který si, a to ani z nedbalosti, nepřivodil vlivem návykové látky. Zde ovšem na druhou stranu (jako okolnost „pritěžující“) musel hodnotit i tu skutečnost, že pokud by řádně vykonával uložené ochranné léčení, k danému jednání by v důsledku medikace nemuselo vůbec dojít.
31. Se zřetelem ke všem rozhodným okolnostem případu a zejména osobě obžalovaného, mu pak uložil souhrnný trest odnětí svobody mimořádně snížený pod spodní hranici zákonné trestní sazby podle § 185 odst. 3 trestního zákoníku, tedy pro nejprísneji trestný trestný čin, a to v trvání dvou roků a devíti měsíců, když podle citovaného zákonného ustanovení bylo možno pachateli uložit trest odnětí svobody v rozmezí 5-12 let.
32. Tento trest odpovídá jak povaze a závažnosti trestného činu (resp. konkrétního jednání, apod.), která je hodnocena v dolní polovině stupně typového tak i osobě obžalovaného, jeho věku a zejména zdravotnímu stavu, ale i možnostem jeho resocializace, tedy možnosti výchovného působení na něj, a to i s přihlédnutím k jeho postoji k trestné činnosti, když soud shledal, že obžalovaný nemá dosud dostatečný náhled této trestné činnosti (tuto vzhledem ke své osobnosti struktuře dlouhodobě podceňuje a má tak výrazně sníženou sebereflexi) a nelze tak předpokládat lepší prognózu resocializace.
33. K mimořádnému snížení trestu dle § 58 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku soud přistoupil zejména s ohledem na prohlášení viny, kdy ovšem zohlednil i skutečnost, že se trestné činnosti dopustil pod vlivem sexuální deviace, a to exhibicionismu, kdy jeho ovládací schopnosti tak byly v důsledku zjištěné sexuální deviace podstatnou mírou sníženy, byť by tato skutečnost (v kombinaci s ukládaným ochranným opatřením) mohla teoreticky vést i k formálnímu užití ustanovení § 40 odst. 2 trestního zákoníku s obdobnými důsledky. Zde ovšem soud zvažoval závažnost konkrétní sexuální deviace a skutečnost, že byť tato je vrozená, trestnému jednání by se obžalovaný s vysokou mírou pravděpodobnosti vyhnul, pokud by dodržovat nařízený léčebný režim (řádne užíval příslušné léky) a proto ji formálně (do výroku trestu) nepojal.
34. S ohledem na výměru trestu umožňující uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu se soud zabýval tím, zda lze v jeho případě uložit tento trest s podmíněným odkladem výkonu. Vzhledem ke skutečnosti, že tohoto jednání se dopustil v době podmíněného odsouzení a zejména s ohledem na jeho kriminální minulost, kdy je zjevné, že ukládané tresty s podmíněným odkladem výkonu zjevně neplnily svůj účel, rozhodl o jeho přímém výkonu. Výměra trestu pak zohledňuje i skutečnost, že v jeho případě je primární léčba, a daná výměra by tak měla mít zejména do budoucna pro obžalovaného dostatečný motivační účinek léčbu řádně podstupovat.

35. Vzhledem k tomu, že je mu ukládán trest za zvlášť závažný zločin ve výměře nepřesahující osm let, jsou ze zákona splněny podmínky pro zařazení do věznice s ostrahou (§ 56 odst. 2 písm. a/ trestního zákoníku) a soud jej proto do tohoto (mírnějšího) typu zařadil, když se navíc (formálně při zohlednění souhrnného trestu) jedná o osobu s prvním přímým výkonem trestu.
36. Mimo trestu odnětí svobody pak soud uložil i trest peněžitý, kdy fakticky zopakoval trest uložený v rámci trestního příkazu Okresního soudu v Břeclavi ze dne 25. 2. 2022, sp. zn. 2 T 5/2022, ke kterému je tento trest jako souhrnný ukládán. I v rámci tohoto rozhodnutí považuje soud za nutné zachovat majetkovou sankci tak, jak byla uložena v rámci tohoto předchozího rozhodnutí, které je ve výroku o trestu nyní rušeno. Vzhledem ke skutečnosti, že tento trest již byl v plné výši uhrazen dojde fakticky k jeho zápočtu, nejedná se tedy o dodatečnou sankci nad rámec již vykonaného trestu.
37. Tyto tresty, tak jak byl uloženy, dle názoru soudu splňují podmínky účelu trestu, tedy jak generální, tak zejména individuální prevence, kdy trest odnětí svobody je nutno považovat za trest relativně mírný, kdy, i vzhledem k jeho zdravotnímu (psychickému) stavu, lze očekávat naplnění účelu trestu i při působení tímto nižším trestem a uloženou kombinaci trestů a ochranného opatření lze považovat za dostatečnou. Mírná „sleva“ na represivní funkci trestu by měla být vyvážena právě kombinací s ochranným léčením v ústavní formě.

D/ Ochranné opatření

38. Vzhledem k tomu, že obžalovaný již v minulosti trpěl a nadále trpí poruchou sexuální preference typu exhibicionismu, bylo mu soudem již v rámci prvního odsouzení nařízeno ochranné léčení sexuologické a to v ambulantní formě (Okresní soud ve Znojmě – soud pro mládež sp. zn. 1Tm 23/2010, viz rozsudek ze dne 16. 11. 2010 č. l. 272-273). V souvislosti s další trestnou činností (viz trestní příkaz Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 2T 1/2014 ze dne 15. 1. 2014 č. l. 293) bylo usnesením Městského soudu v Brně sp. zn. 6Nt 51/2013 dne 19. 5. 2015 rozhodnuto o přeměně formy tohoto léčení na formu ústavní (č. l. 275-277) s ohledem na nedostatečnou motivaci a spolupráci obžalovaného, zejména vzhledem na nedostavování se k nařízené léčbě (a fakticky tak bránění aplikace depotních injekcí, tedy vlastní léčbě). Tato forma léčby započala dne 15. 7. 2015, poté, co dne 16. 6. 2015 byla Krajským soudem v Brně, soudem pro mládež, zamítnuta jeho stížnost (viz usnesení č. l. 278). Dne 15. 9. 2016 bylo usnesením Městského soudu v Brně sp. zn. 6Nt 51/2013 dne 15. 9. 2016 na základě žádosti příslušného zdravotnického zařízení podloženého znaleckým posudkem, ze kterého vyplývalo, že obžalovaný je v dané době kompenzován a jsou u něj vybudovány dostatečné kontrolní mechanismy, rozhodnuto o přeměně formy tohoto léčení opět na formu ambulantní (č. l. 280), když obžalovaný deklaroval, že již bude brát léčbu vážně, bude dodržovat medikaci, má náhled na svou chorobu. Fakticky po cca jednom roce došlo k ukončení omezení obžalovaného na svobodě (v souvislosti s touto formou léčení). Dne 27. 10. 2022 pak bylo usnesením Městského soudu v Brně č. j. 6Nt 51/2013-319 rozhodnuto o přeměně formy tohoto léčení opět na formu ústavní (č. l. 442-445), když návrh podala Psychiatrická nemocnice Brno za situace, kdy obžalovaný začal popírat poruchu chování a mj. se v mezidobí dopustil další trestné činnosti (obsahově shodné). V rámci tohoto řízení pak připustil, že „léčbu až tak nedodržoval, zapomínal brát prášky“. Toto rozhodnutí nabylo právní moci, ve spojení s usnesením Krajského soudu pro mládež v Brně sp. 4 Tmo 37/2022 ze dne 17. 1. 2023, dne 17. 1. 2023 (č. l. 447-449).
39. S ohledem na skutečnost, že obžalovaný spáchal závažnou trestnou činnost pod vlivem své sexuální deviace, dospěl soud k závěru, že je v souladu s návrhem znalkyně z odvětví psychiatrie a sexuologie (a ostatně i státní zástupkyně) na místě, nad rámec uloženého trestu, i uložení ochranného léčení sexuologického, když jeho pobyt na svobodě je nebezpečný a dosavadní formy ochranného léčení nesplnily svůj účel. Z tohoto důvodu příslušné léčení uložil, fakticky opakovaně, kdy si je vědom již uloženého shodného typu léčení, které ovšem v současné době není vykonáváno (s ohledem na současný VTOS). Byť se daný postup může jevit formálně nadbytečný, má soud za

to, že vzhledem k nemožnosti ovlivnit případné procesní postupy v jiné trestní věci, kde bylo původní léčení tehdy mladistvému uloženo (s případnými důsledky pro jeho výkon), je zajištění ochrany společnosti formou vykonávaného léčení prioritní, a proto jej i v tomto případě uložil.

40. Podle § 99 odst. 4 trestního zákoníku pak soud rozhodoval i o způsobu výkonu tohoto ochranného léčení, kdy dospěl k závěru, že vzhledem k povaze a závažnosti jeho poruchy sexuální preference a nebezpečnosti jeho jednání při této, v návaznosti na jeho opakovaný postoj k této formě léčení, nepostačí uložení ochranného léčení v ambulantní formě. S ohledem na skutečnost, že musí být zajištěno, že obžalovaný bude v budoucnosti schopen naprostého a trvalého respektování (i případně přeměněné formy) léčení, aby tak byla dostatečně zajištěna ochrana společnosti i jeho vlastní, má soud za to, že v tomto okamžiku je nutné uložení ochranného léčení vykonávaného ve zdravotnickém léčebném zařízení, tedy ve formě ústavní. Zde pak lze odkázat i na dosavadní neúčinnost pouhé ambulantní formy, viz výše.

E/ Náhrada škody

V rámci adhezního řízení, které je součástí řízení trestního, rozhoduje soud o nárocích na náhradu škody těch poškozených, kteří se řádně a včas připojili k trestnímu řízení s nárokem na náhradu majetkové škody či nemajetkové újmy a výši svého nároku prokázali. Vzhledem ke skutečnosti, že zákonní zástupci poškozené nezletilé XXXXX se přes řádné poučení k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody či nemajetkové újmy nepřipojili, soud o tomto nerozhodoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možné podat odvolání do 8 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Brně.

Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci. Poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, může proti tomuto rozsudku podat odvolání pro nesprávnost výroku o náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo o vydání bezdůvodného obohacení.

Poškozený může žádat o uspokojení nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, je-li tímto rozsudkem ukládána sankce, která je majetkovou trestní sankcí podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí (§ 2 odst. 1 zákona č. 59/2017 Sb.).

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého výroku, může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo, že chybí.

Odvolání musí být v zákonné lhůtě případně v další lhůtě určené předsedou senátu odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou rozsudku nebo řízení, které mu předcházelo vytýkány. Státní zástupce je povinen uvést zda odvolání podává byt' i z části ve prospěch či neprospěch obžalovaného.

Odvolacím soudem bude odmítnuto odvolání, které nesplňuje náležitosti obsahu odvolání.

Brno 5. května 2023

Mgr. Aleš Novotný v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Martina Střechová